

WOJEWODA LUBELSKI

NK.II.0911/ 290 /10

Lublin, 2010-10-12

Rozstrzygnięcie nadzorcze
stwierdzające nieważność uchwały Nr LXVIII/363/2010 Rady Miejskiej w Rykach z dnia 6 września 2010 r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia zasad korzystania ze stołówek szkolnych i przedszkolnych oraz odpłatności za posiłki przygotowywane w tych stołówkach.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, ze zm.)

stwierdzam nieważność
uchwały Nr LXVIII/363/2010 Rady Miejskiej w Rykach z dnia 6 września 2010 r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustalenia zasad korzystania ze stołówek szkolnych i przedszkolnych oraz odpłatności za posiłki przygotowywane w tych stołówkach.

Uzasadnienie

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 17 września 2010r.

Powołując w podstawie prawnej art. 18 ust. 2 pkt. 15, art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 67a ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Rada Miejska w Rykach w § 1 uchwały ustaliła przedmiotową uchwałą wysokość opłat za posiłki przygotowywane w stołówkach szkolnych i przedszkolnych.

Zgodnie z § 3 uchwały: *„uchwała wchodzi w życie od pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego”*, zatem termin wejścia w życie uchwały ustalony został w sposób przewidziany dla aktów prawa miejscowego.

W ocenie organu nadzoru uchwała ta została podjęta bez podstawy prawnej i pozostaje w sprzeczności z art. 67a ust. 3 ustawy o systemie oświaty.

Na wstępie należy zauważyć, iż przepis art. 67a dodany został przez art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o systemie

oświaty (Dz. U. Nr 181, poz. 1252), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2008 r.

W pierwotnym brzmieniu wskazany przepis stanowił, iż w celu wspierania prawidłowego rozwoju uczniów szkoła może zorganizować stołówkę (ust. 1); korzystanie z posiłków w stołówce szkolnej jest odpłatne. Zasady korzystania ze stołówki, w tym wysokość opłat, ustala organ prowadzący szkołę (ust. 2); do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów z posiłku w stołówce szkolnej, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki (ust. 3); organ prowadzący szkołę może zwolnić rodziców albo ucznia z całości lub części opłat, o których mowa w ust. 2: 1) w przypadku szczególnie trudnej sytuacji materialnej rodziny, 2) w szczególnie uzasadnionych przypadkach losowych (ust. 4).

Natomiast w aktualnym stanie prawnym, art. 67 a ustawy o systemie oświaty obowiązuje w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 27 ustawy z dnia 25 lipca 2008 r. (Dz. U. Nr 145, poz. 917), zmieniającej ustawę o systemie oświaty z dniem 23 sierpnia 2008 r.

W myśl omawianego przepisu warunki korzystania ze stołówki szkolnej, w tym wysokość opłat za posiłki zapewniane uczniom, ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę (art. 67a ust. 3).

Przepis art. 67a posługuje się ogólnym pojęciem „szkoła”, zaś zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy, ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o szkole – należy przez to rozumieć także przedszkole. Nadto inne przepisy powołanej ustawy określają dzieci uczęszczające do przedszkola jako „uczniów” (np. art. 80 ust. 2 ustawy).

Zatem ustawodawca, zmieniając upoważnienie zawarte w art. 67a ustawy o systemie oświaty, przypisał kompetencję do ustalenia opłat za posiłki dyrektorowi szkoły (przedszkola) działającemu w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, czyli zgodnie z art. 5c pkt 3 ustawy - wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta).

Rada Miasta nie jest więc, w świetle obecnie obowiązujących przepisów prawa, uprawniona do stanowienia o wysokości opłat za wyżywienie dziecka w stołówkach szkolnych i przedszkolnych. Po pierwsze nie upoważnia do tego powołany w podstawie prawnej uchwały przepis art. 67a ust. 2 ustawy o systemie oświaty (w brzmieniu obowiązującym w dniu podjęcia uchwały), a po drugie, na mocy ww. art. 67 ust. 3 kompetencja ta została przypisana innemu organowi.

Granice swobody prawodawczej rady gminy wyznacza obowiązujący porządek prawny. Zatem Rada Miejska w Rykach w swojej działalności uchwałodawczej zobowiązana jest do przestrzegania przepisów prawa. Zgodnie z wyrażoną w art. 7 Konstytucji RP zasadą praworządności, organy administracji publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Organ przystępując wobec tego do podjęcia określonego aktu, winien przede wszystkim ustalić, czy przepisy prawa upoważniają go do określonego działania i czy to działanie mieści się w granicach jego kompetencji. Akt

prawny wydany z naruszeniem przepisów o właściwości dotknięty jest bowiem wadą prawną powodującą jego nieważność.

Należy podkreślić, iż w szczególności wydanie aktu prawa miejscowego przy braku należytego upoważnienia ustawowego oznacza istotne naruszenie prawa. Akt prawa miejscowego wymaga wyraźnego upoważnienia ustawowego. Podstawa do wydania aktów prawa miejscowego musi wynikać wprost z upoważnień ustawowych. Przepis art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym w oczywisty sposób nie daje samodzielnych podstaw do wydania aktu prawa miejscowego regulującego kwestie ustalenia zasad korzystania ze stołówek szkolnych i przedszkolnych oraz odpłatności z posiłki przygotowywane w tych stołówkach, bo to nie wynika z jego brzmienia. Upoważnienie do wydania aktu prawa miejscowego nie może bowiem pośrednio wynikać z przepisów ustawowych. Lokalne prawodawstwo, mimo stosunkowo dużej swobody, nie ma jednak charakteru samoistnego. Samoistne stanowienie norm prawa powszechnie obowiązującego jest wyłączną domeną organów władzy ustawodawczej. Wszystkie inne organy, a więc i organy samorządu terytorialnego, mogą je stanowić tylko z upoważnienia ustawy, muszą więc legitymować się wyraźnie udzielonym upoważnieniem, jako że domniemywanie kompetencji prawodawczych jest niedopuszczalne.

W takim kontekście odwołanie się przez Radę Gminy w tym zakresie do art. 67a ust. 2 ustawy o systemie oświaty byłoby do przyjęcia, gdyby można było uznać, że na podstawie tego przepisu organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może wydawać akty prawa miejscowego.

W ocenie organu nadzoru przedmiotowa uchwała została podjęta z przekroczeniem granic właściwości rady gminy, oraz z rażącym naruszeniem art. 67a ust. 3 ustawy o systemie oświaty, który przypisuje jednoznacznie kompetencje w zakresie ustalenia wysokości opłat za posiłki zapewniane uczniom (wychowankom przedszkola) dyrektorowi szkoły (przedszkola) działającemu w porozumieniu z burmistrzem miasta.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXVIII/363/2010, jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Genowefa Tokarska

Otrzymują:

- 1) Burmistrz Ryk
- 2) Przewodniczący Rady Miejskiej w Rykach